

3315 [= . . . + 6690, 25] Neapoli in museo.

LCIS ANIM
ANET HIC POLC
IONI · IN LOCO
SAN

Descripsi et recognovi. Fiorelli cat. n. 1983.

3316 [= . . . + 6745, 8] Neapoli in museo.

RECVIES *cit*
IN SOMNO *pa*
K.E.O.
SIS EVI *Vir*
5 M MEN *ses*
s EX DE *po*
silus 2V Ø II

Descripsi et recognovi. Fiorelli cat. n. 2016.

3317 Neapoli in museo.

M //
O I M N A S /
B O N E M E M
O R I A E Q V E V I
5 A N N V M // //
B M F

Recognovi. Fiorelli cat. n. 1988.

3318 Neapoli antea apud Fuscum, nunc in museo.

IBONEM
RIE

Recognovi. Fusco *iscr. di Pozz.* n. 56; Fiorelli cat. n. 1997.

3319 [= 6740] Neapoli in museo; notata est nota Farnesiana, male iudice Rossio.

NO *r*
TIARIVS A
NE QVI VIX
NVS 2XVI

Descripsi et recognovi. Fiorelli cat. n. 1996.

3320—3333 Quae sequuntur fragmenta aetatis christianae extant omnia Neapoli in museo publico, ubi ea recognovi.

3320 [= 6738]

HIC REQ *uiesc*
IT IN SO *mno*

Fiorelli cat. n. 1990.

3321

HIC ES
D

Fiorelli cat. n. 1991.

3322

LOCVS I

Fiorelli cat. n. 1992.

3323

PROBI C

Fiorelli cat. n. 1993.

3324

////
ONORATI

Fiorelli cat. n. 1994.

3325

VIRI

Fiorelli cat. n. 1998.

3326

M
IID · D

Fiorelli cat. n. 1999.

3327

CILIA PRJ

Fiorelli cat. n. 2007.

3328

II
ISO
MEN

Fiorelli cat. n. 2010.

3329

LOCA CEN

Fiorelli cat. n. 2011.

3330

FILIORVM
AEORVM

Fiorelli cat. n. 2012.

3331

F I M A R
V V

Fiorelli cat. n. 2014.

3332

O N V M
MAX ·

Fiorelli cat. n. 2017.

3333

≡ LOC

Fiorelli cat. n. 2018.

XLIII. MISENVVM (Miseno). Tribu Claudia.

Misenum vel Miseni promunturium, quod poetae a Miseno Aeneae tubicine appellatum esse fabulantur (Vergilius Aen. 6, 234 al.), multi commemorant; comprehensum fuit aliquando finibus Cumanis (Liv. 24, 43, 6). Villae hic quoque mature aedificari coeptae sunt, ut Lucullana, de qua diximus ad n. 1746—1748, item Antoniorum (Cicero de imp. Pomp. 12, 33; de orat. 2, 14, 60; ad Att. 10, 8, 10, 14, 20, 2, 15, 1, 2; Philipp. 2, 19, 48). Portum ibi instituit Augustus (Sueton. Aug. 49), cuius situm accurate determinat Strabo 5, 4, 5 p. 243: κάμψαντι δὲ τὸ Μισσηνὸν λιμὴν εὐθὺς ὑπὸ τῆ ἄκρᾳ, καὶ μετὰ τοῦτον ἐγκολπιζοῦσα ἡίων εἰς βάθος, ἐν ἧ αἱ Βαῖαι. Oppidum, modo Misenum (n. 3679 cet.) dictum, modo Misenas (n. 3342 a. 3675 *Misenis* sexto casu) ibi crevisse ex classiariorum statione intellegitur ex Plinii narratione ep. 6, 20, 7; ad rem publicam suam Misenates pervenisse ignoraremus, nisi silentium auctorum supplerent matriculae praetorianorum urbanorumve militum duae recensentes, altera a. 143/4 *M. Turranium Polliionem Miseno* (vol. VI n. 2379 a II, 20), altera a. 198 (vol. VI n. 3884, 2, 29) *M. Ulpium M. f. Cl. Maximum Miseno.*, item diploma n. 3335 datum *T. Fl. T. fil. Alexandro natione Italo domo Miseno*, denique tituli ad Misenum inventi praeclassiariis pauci, sed qui demonstrent coloniam eo deductam esse (n. 3674. 3678) eamque fuisse sub duoviris (n. 3678). Ea res publica cum secundum supra dicta ante Pium constituta sit et tribum Claudiam habeat testibus matricula altera et titulis n. 3679. 3680 (cf. n. 1593), constitutio eius probabiliter ad Claudium imperatorem referetur.

Classis Misensis titulis repertis ad Misenum, qui hoc capite componuntur paucisque ad Misematium rem publicam pertinentibus praeponuntur, lapides interposui scriptos eiusdem argumenti, qui innotuerunt ex

museis Parisino et Britannico originis nota destituti; item militares agri Puteolani, qui apte classiariis conveniunt, sed ad quod genus militum pertineant non enuntiant, cum militares in his partibus reperti longe maxima ex parte ad classem spectent; denique classiariorum Ravennatium paucos titulos in hoc agro inventos. De ipsa classe Misensi rebusque classiariis hoc loco non disputabimus; unum observabimus *praetoriae* nomen honorarium secundum ea quae ex diplomatis praesertim composuimus vol. III p. 4155 ei impositum esse inter a. 71 et 127, ut qui tituli id habeant, eos constet Nerone esse posteriores. *Piae vindices* classes duae primariae primum, quod sciam, appellantur in titulo vol. III n. 168 posito a classe Antoniniana, id est inter a. 211 et 221. Mansit classis ad quintum usque saeculum (not. Occid. c. XLII: *in provincia Campania praefectus classis Misematium Miseno*), sed tituli, ut alibi, ita hic quoque post Diocletianum fere deficient. — Ordnavi titulos ita, ut inciperent ad ipsam classem spectantes, sequerentur primum praefectorum; deinde navarchorum et trierarchorum sive centurionum adiunctis titulis quotquot ad centuriationem classiariorum explicandam faciunt¹⁾; mox militum principalium ad certa munera deputatorum ordine alphabetico, qui sunt adiutores trierarchi,

1) Addo quae ex laterculis urbanis a. 212 (vol. VI n. 1063. 1064) huc pertinent:

Classis pr. Mis.
γ quadrieri (in altero quadriere) Fide
Naevi Euluchiane
γ trieris Spei (in altero triere Spe)
Flavi Antioce
Iuli Domnion
γ liburna Fidei
Aeli Alexandr[e]